

УДК 811.161.2.81

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/63-2-30>

Оксана ТУР,

orcid.org/0000-0002-8094-687X

*доктор наук із соціальних комунікацій, професор,
професор кафедри гуманітарних наук, культури і мистецтва
Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського
(Кременчук, Полтавська область, Україна) oktur@ukr.net*

Вікторія ШАБУНІНА,

orcid.org/0000-0001-7957-3378

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри гуманітарних наук, культури і мистецтва
Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського
(Кременчук, Полтавська область, Україна) shabuninaviktoria@gmail.com*

АСПЕКТУАЛЬНІ ВЕКТОРИ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У статті окреслені різноманітні підходи, спрямовані на осмислення закономірностей формування та функціонування терміносистем, способів адекватного лінгвістичного номінування елементів наукової картини світу. Дослідження репрезентує багатоаспектність пошуків, здійснених у межах різноманітних концепцій.

Автори підкреслюють, що кінець ХХ століття засвідчив появу та стрімкий розвиток різних напрямів термінологічних досліджень, що дозволяє стверджувати про паралельне співіснування в цьому сегменті трьох дослідницьких парадигм як моделей вивчення терміносистем: традиційної (традиційне, структурне, терміноцентричне термінознавство), функціональної (функціональне термінознавство) та когнітивної (когнітивне термінознавство).

Розвиток наукової думки про термінознавчу науку кінця ХХ – початку ХХІ століття дозволяє говорити про аспектуальні (дослідницькі напрями, що сформувалися в межах однієї парадигми), міжаспектуальні (поєднання кількох внутрішньопарадигмальних дослідницьких напрямів у межах однієї парадигми), міжпарадигмальні (використання в межах однієї наукової галузі пізнання теорій, методологій різних парадигм, що призводить до міжпарадигмального синтезу), міждисциплінарні (залучення до термінологічних дослідницьких парадигм інших наук) напрями досліджень термінів.

Об'єктом зацікавлення авторів стали аспектуальні вектори термінологічних досліджень: типологічний, історичний, функційний, зіставний, порівняльний, ономасіологічний, семасіологічний, історіографічний, – що на сьогодні формують самостійні термінознавчі дослідницькі напрями. Тож стаття покликана поглибити вивчення цих концепцій термінологічних досліджень.

Проведений авторами аналіз дослідницьких термінознавчих парадигм, що визначають стан вивчення терміна як одиниці фахової мови, свідчить про симбіоз новітніх і традиційних векторів пошуку в термінознавстві. Міжаспектуальні, міжпарадигмальні та міждисциплінарні напрями досліджень термінів є перспективними темами подальших наукових розвідок.

Ключові слова: *термін, термінологія, термінознавство, аспектуальні напрями, номінування.*

Oksana TUR,

orcid.org/0000-0002-8094-687X

*Doctor of Sciences in Social Communications, Professor,
Professor at the Department of Humanities, Culture and Art
Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University
(Kremenchuk, Poltava region, Ukraine) oktur@ukr.net*

Viktoriia SHABUNINA,

orcid.org/0000-0001-7957-3378

*Candidate of Philology, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Humanities, Culture and Art
Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University
(Kremenchuk, Poltava region, Ukraine) shabuninaviktoria@gmail.com*

ASPECTUAL VECTORS OF TERMINOLOGICAL STUDIES

The article defines various approaches aimed at comprehending the patterns of formation and functioning of terminological systems, as well as methods for adequate linguistic nomination of elements of the scientific picture of the world. The study represents the multifaceted nature of research carried out within various concepts.

The authors emphasize that the end of the 20th century was characterized by the emergence and rapid development of various areas of terminological research. This allows us to assert the parallel coexistence of three research paradigms in this segment as models for studying term systems: traditional (traditional, structural, term-centric terminology), functional (functional terminology) and cognitive (cognitive terminology).

The development of scientific thought about terminological science in the late 20th – early 21st century allows us to talk about aspectual (research areas formed within one paradigm), inter-aspectual (combination of several intra-paradigm research areas within the same paradigm), inter-paradigm (the use within the same scientific branch some theories and methodologies of different paradigms, leading to an inter-paradigm synthesis), interdisciplinary (involvement in the terminological research paradigms of other sciences) areas of term research.

The authors have studied the following aspectual vectors of terminological research: typological, historical, functional, comparative, onomasiological, semasiological, and historiographical ones. Today, they form independent terminological research areas. So, the article is intended to deepen the study of these concepts of terminological studies.

The authors' analysis of research terminological paradigms, which determine the state of study of a term as a unit of specialized language, testifies to the symbiosis of the latest and traditional search vectors in terminology. Inter-aspect, inter-paradigm and interdisciplinary areas of term research are important topics for further scientific investigations.

Key words: term, terminology, terminological science, aspectual directions, nomination.

Постановка проблеми. Розвиток суспільства декларує надзвичайну запитуваність терміна як основного засобу номінації елементів логіко-поняттєвих систем сучасної науки. Така ситуація свідчить про актуальність теоретичних узагальнень, досвіду напрацювань у цій царині, систематизацію основних напрямів термінологічних досліджень з метою прогнозування термінологічної проблематики та можливих шляхів її подолання.

Аналіз досліджень. У працях науковців-термінознавців окреслені різноманітні підходи, спрямовані на осмислення закономірностей формування та функціонування терміносистем, способів адекватного лінгвістичного номінування елементів наукової картини світу. Крім того, дослідження репрезентують багатоаспектність таких пошуків, здійснених у межах різноманітних концепцій. Наукові пошуки в цьому напрямі засвідчені в численних працях вітчизняних і зарубіжних учених: В. Л. Іващенко (Іващенко, 2014), Л. В. Туровської (Туровська, 2012), О. М. Тур (Тур, 2014), Г. М. Швецової-Водки (Швецова-Водка, 2011), В. І. Шульгіної (Шульгіна, 2010), М.Т. Cabré Castellví (Cabré Castellví, 2003), Н. Felber (Felber, 2002) та ін.

Мета статті – поглибити вивчення основних напрямів термінологічних досліджень, зокрема аспектуальних.

Виклад основного матеріалу. Наукові розвідки сучасного термінознавства традиційно розглядають з урахуванням двох концепцій: інженерної, яку започаткували й розвивали О. Вюстер, Є. Дрезен, Д. С. Лотте, та лінгвістичної, або винокурівської, фундаторами якої були Г. О. Винокур, О. О. Реформатський і яка формується на стику

мовознавства й різних наук технічного, природничого, гуманітарного, суспільного напрямів.

Загальну термінологічну теорію задекларував О. Вюстер у праці «Міжнародна стандартизація мови в техніці», де виклав принципи збору та опису термінологічного матеріалу з погляду стандартизації наукової мови. Ці принципи певний час були основоположними, однак не враховували структурних і прагматичних особливостей термінів і до того ж мали вузький погляд на семантику термінів. О. Вюстер був переконаний, що завданням термінознавства має бути створення та стандартизація назв концептів, під якими розуміли абстрактну когнітивну сутність, яка стосувалася об'єктів реального світу, а терміни були просто їхніми лінгвістичними оболонками (Wuster, 1979). У рамках своєї теорії, беручи до уваги переважно синхронний зріз, О. Вюстер намагався позиціонувати термінознавство як дисципліну для практичних цілей і надати їй статус окремої науки. Крім того, учений переконував усіх носіїв фахової мови в перевагах стандартизованої термінології, оскільки усунути неточності й неоднозначності в технічних мовах з метою перетворення їх на ефективні засоби комунікації можливо лише за допомогою стандартизації.

Кінець ХХ століття засвідчив появу та стрімкий розвиток різних напрямів термінологічних досліджень, що дозволяє стверджувати про паралельне співіснування в цьому сегменті трьох дослідницьких парадигм як моделей вивчення терміносистем: традиційної (традиційне, структурне, терміноцентричне термінознавство), функціональної (функціональне термінознавство) та когнітивної (когнітивне термінознавство).

Крім того, розвиток термінознавчої науки кінця ХХ – початку ХХІ століття дозволяє говорити про аспектуальні (дослідницькі напрями, що сформувалися в межах однієї парадигми), міжаспектуальні (поєднання кількох внутрішньопарадигмальних дослідницьких напрямів у межах однієї парадигми), міжпарадигмальні (використання в межах однієї наукової галузі пізнання теорій, методологій різних парадигм, що призводить до міжпарадигмального синтезу), міждисциплінарні (залучення до термінологічних дослідницьких парадигм інших наук) напрями досліджень термінів (Іващенко, 2014: 23).

На нашу думку, на сьогодні аспектуальні вектори термінологічних досліджень формують самостійні термінознавчі напрями, як-от: типологічний, історичний, функційний, зіставний, порівняльний, ономаціологічний, семасіологічний, історіографічний тощо.

Типологічне термінознавство є розділом термінознавства, сформованим на засадах типологічного мовознавства, адаптованих до вивчення на основі встановлення спільних рис загальних властивостей, типових явищ, структурної подібності термінологій / номенклатур (а в цьому контексті й термінів / номенклатурних одиниць / спеціальної лексики) тієї самої, близьких / суміжних або далеких поняттєвих сфер у тій самій або різних (близько- й далеко- / віддаленоспоріднених) мовах, які об'єднують їх в ізоморфні моделі, з використанням порівняльного (діахронного) й зіставного (синхронного) методів, а також методу комплексного параметричного опису термінологій і розробленням структурно-ізоморфних класифікацій термінологій і параметрів їх опису-моделювання (а в цьому контексті – типологічних класів термінів та параметрів їх опису) (Іващенко, 2014: 25).

Аналіз проблематики сучасного типологічного термінознавства дозволив нам сконцентрувати її на таких питаннях: кореляція «термін – загально-вживане слово» на тлі лексико-семантичних і словотвірних процесів (О. Р. Микитюк, Р. О. Бачкур); проблема мовної норми й варіантності в термінології, критеріїв нормативності елементів загальнолітературної мови та термінологій, розмежування варіантності та синонімії, класифікації термінів-варіантів тощо (О. І. Радченко, О. Р. Микитюк, О. А. Жирик); дослідження особливостей конкретної тематичної групи термінів, проведені на матеріалі кількох неспоріднених мов (Л. Б. Ніколаєва).

На сучасному етапі увага типологічного термінознавства спрямована на функційно-ономаціологічні (визначення загальних тенденцій термінологічної номінації тощо) (М. М. Дзюба, Л. А. Кім), а також когнітивні дослідження (В. Л. Іващенко).

Зіставне (синхронне) термінознавство – галузь термінознавства, один із напрямів дослідження, що функціонує на основі теоретичних положень зіставної лінгвістики, зокрема зіставної лексикології й семасіології, адаптованих до вивчення відмінних рис, індивідуальних особливостей термінології тієї самої поняттєвої сфери, термінологій близьких, суміжних або далеких поняттєвих сфер у близькоспоріднених мовах, тобто таких, які належать до однієї групи однієї мовної сім'ї (наприклад, до слов'янських мов) за наявності їх подібності з використанням зіставного методу, що ґрунтується на синхронії, дуже рідко – термінологій далеких поняттєвих сфер у тій самій мові. Останні репрезентують монолінгво-зіставні дослідження. За нашими спостереженнями, зіставна проблематика активно виявляє себе в працях І. І. Вакулик, Н. В. Нікуліної та ін.

Власне контрастивне (контрастивне синхронне) термінознавство – один із аспектуальних напрямів термінологічних досліджень, адаптований до вивчення контрастивних ознак термінології тієї самої поняттєвої сфери, термінологій близьких, суміжних або далеких поняттєвих сфер у неспоріднених мовах, тобто таких, які належать до різних мовних сімей (наприклад, до японсько-рюкюських та індоевропейських мов) на основі наявної їх подібності з використанням зіставного методу, що ґрунтується на синхронії. Власне контрастивні наукові пошуки засвідчені у працях Л. Я. Терещенко.

Іншим аспектуальним напрямом термінологічних досліджень є вивчення контрастивних ознак або індивідуальних особливостей термінології тієї самої поняттєвої сфери, термінологій близьких, суміжних чи далеких поняттєвих сфер у віддалено споріднених мовах, тобто таких, які належать до різних груп однієї мовної сім'ї (наприклад, до кримськотатарської та гагаузької мов тюркської мовної сім'ї) на тлі наявної їх подібності з використанням зіставного методу, що ґрунтується на синхронії. Контрастивні аспекти представлені у працях Т. А. Журавльової, О. О. Кришталь, О. А. Старченко та ін.

Функційний підхід до вивчення мови передбачає її розгляд у дії, процесі функціонування з урахуванням цілеспрямованої природи мовних одиниць і явищ. Функційно-стилістичний напрям термінознавства вивчає вживання термінів у спеціальному мовленні, тобто в умовах специфічної професійної комунікації (Hoffman, 1988: 130). Одним із основних традиційних принципів цього напрямку термінознавства є твердження про те, що термінологія існує в двох сферах: фіксації, де терміни представлені в ідеальних умовах замкнутої системи (у спеціальних словниках тощо), і функці-

онування, де термінологія реалізується в оточенні інших слів, власне функціонує (це відбувається в спеціальній літературі: статтях, монографіях тощо). Дослідження напрямів сучасних термінологічних праць дозволяє констатувати, що проблемами функціонування термінів у фахових текстах займалися В. В. Деркач (Деркач, 1999), І. М. Кочан, Г. П. Мацюк, Т. І. Панько (Панько та ін., 1994) та ін.

Розділ термінознавства, який вивчає формування й становлення галузевих терміносистем у їх історичному розвитку, етимологію термінів, їхню еволюцію, етапи та закономірності організації спеціальної лексики в терміносистемах, називають історичним. Значного поширення за останні 15–20 років набули дослідження з історичного термінознавства, присвячені вивченню галузевих термінологій у певних часових межах, а також виявленню тенденцій їх формування й розвитку з метою надання рекомендацій щодо упорядкування, унормування та організації терміносистем (Авраменко, 2014; Туровська, 2012; Тур, 2019). Серед сучасних дослідників терміносистем різних галузей знань в історичному аспекті М. П. Годована (геологічна терміносистема), С. М. Дорошенко (нафтогазова), Л. В. Туровська (термінологія військової справи), О. В. Чорна (податкова), І. А. Ярошевич (мовознавча), М. В. Сташко (бібліотечно-бібліографічна), Г. І. Солоїденко (бібліотечна) та ін.

Стилістичне термінознавство – галузь термінознавства, один із його аспектуальних напрямів дослідження, який адаптує теоретичні положення функціональної стилістики, зокрема вивчає: 1) особливості організації та стилістичну диференціацію фахових текстів (наукового, технічного, виробничого, ділового) у їх кореляції із жанровими різновидами наукового стилю мови – наукового, науково-технічного, науково-популярного, науково-навчального, науково-публіцистичного, науково-мемуарного, природничо-наукового, науково-гуманітарного підстилів, а також мову спеціального призначення; 2) ідіостиль академічної прози науковців; 3) термінологію у працях діячів науки та культури; 4) проблематику стилістики фахового тексту в аспекті термінознавчої теорії тексту, орієнтуючись на термінологічний аналіз тексту й текстовий аналіз терміна, урахування особливості функціонування терміна, його стильову й стилістичну диференціацію у фахових текстах різної жанрової належності (Яценко, 2016: с. 274). Починаючи з 1990-х рр. в українському стилістичному термінознавстві виокремилися два напрями – текстоцентричний (Н. Ф. Непийводи, І. В. Гавриш, І. В. Асмукович,

Г. М. Дядюри, О. А. Шиленко) та терміноцентричний (А. М. Варинської, В. В. Чепелика).

Серед аспектуальних напрямів термінознавства, що фактично формують окремі його підрозділи, можна вирізнити комунікативне термінознавство. Маючи за базис теоретичні положення комунікативної лінгвістики, у першу чергу – теорії комунікації та інформації, мовленнєвої діяльності й теорії мовленнєвих актів зокрема, комунікативне термінознавство досліджує терміни крізь призму комунікативної діяльності у фаховому середовищі на тлі вивчення мов професійного спілкування як мов спеціального призначення (Іващенко, 2013).

Сьогодні комунікативне термінознавство розвивається в контексті традиційної (системно-структурної), функційної та когнітивної дослідницьких парадигм, як-от: термін у мові професійної комунікації, термін у професійному тексті / дискурсі, текст / дискурс як одна із форм професійної комунікації, термін і текст у професійній комунікації, професійна комунікація в тексті, термін / текст / дискурс і професійна мовна особистість, функціонально-стилістичні особливості терміна та жанрово-стильова специфіка професійної комунікації, термінологічна і професійна компетенція в професійній внутрішньомовній і міжмовній комунікації, термін і професійне знання тощо (Tur, Shabunina, 2022). Сучасна комунікативна термінологія розглядає термінологічні одиниці як «набір умов», отриманих із певної сфери знань, концептуальної структури, значення, лексичної та синтаксичної структури, валентності, комунікативного контексту фахового дискурсу. Т. Кабре розробляє «теорію дверей», яка пропонує можливі шляхи аналізу та розуміння термінологічних одиниць. Вона порівнює термінологічну одиницю з багатогранником, тривимірною фігурою з різною кількістю граней. Термінологічна одиниця також може мати три виміри: когнітивний, лінгвістичний і комунікативний (Cabré Castellví, 2003: 184–198). Кожен із них – це окремі «двері», через які дослідник вступає до термінології. Вибір одних «дверей» не означає автоматичне відкидання двох інших перспектив, вони завжди залишаються фоном. На думку Т. Кабре, хоч комунікативна теорія термінології розглядає одиниці через «лінгвістичні двері», але завжди враховує загальний контекст фахової комунікації. Погляди на концептуальну семантику також потребують уточнення. Узагальнено комунікативна теорія виводить семантику з концептуальної репрезентації. Поки що без відповіді залишаються питання: як така репрезентація виникає, як вона виглядає та які може мати обмеження.

Хоча терміни змальовуються як значеннєві вузли зі спеціальним значенням у структурі, сама структура дослідниками не описана (Faber, 2009: 115).

Потужним і надзвичайно продуктивним напрямом досліджень у сучасній науці про терміни (початок ХХІ століття) є ономасіологічне термінознавство, яке спрямовує вектор своїх пошуків на процеси найменування спеціальних понять, форм наявних спеціальних лексем і способів їхньої оптимізації. На сьогодні ономасіологічне термінознавство репрезентує таку проблематику: 1) дериваційні процеси, способи словотворення та словотвірна мотивація в термінологічному просторі, яка, в свою чергу, окреслює самостійний напрям – мотивологічне термінознавство (Тур, 2010); 2) формально-структурна, структурно-морфологічна організація та структурні типи термінів; 3) взаємодія термінологічного й діалектологічного просторів, вивчення номінативних процесів у народній регіональній / діалектній термінології окремих галузей людської діяльності на тлі тематичних класифікацій, що також формує самостійний напрям – діалектне термінознавство; 4) взаємодії термінологічного й онімного просторів тощо.

Семасіологічне термінознавство досліджує значення терміна та причини його зміни, тобто смислову сторону лексичних одиниць терміносистеми. До компетенції семасіологічного термінознавства входить вивчення таких проблем, як природа лексичного значення, типи лексичних значень, закономірності смислового розвитку термінів, класифікація типів зміни значення, синонімія, антонімія, полісемія. Існує також вужче розу-

міння семасіології як теорії значення – один із двох взаємодоповнювальних аспектів семантики, спрямований на вивчення семантичної сторони мови від знака до значення (що означає мовна одиниця, як змінюється її значення), на відміну від ономасіології – теорії позначення, номінації, яка вивчає семантику значення до знака (як виражається в мові певне значення, як змінюються форми його позначення) (Українська мова, 2007).

Історіографія термінознавства – розділ термінознавства, який приділяє головну увагу історії становлення й удосконалення предмета, методів і структури термінознавства, його місця в системі наук, формування його теорій і принципів, а також окремих термінологічних шкіл. У вітчизняному науковому просторі термін «історіографія термінознавства» майже не вживається, іноді притаманна йому проблематика розглядається в наукових розвідках, присвячених історії термінознавства (термінології) або історії терміна. Однак інші публікації (Андрейчук, 2004) демонструють актуальність запровадження до наукового обігу цього терміна, що дозволило б виокремити історіографію термінознавства в самостійний напрям термінологічних досліджень і сформулювати його основні завдання (Іващенко, 2013: 6).

Висновки. Отже, проведений нами аналіз дослідницьких термінознавчих парадигм, що визначають стан вивчення терміна як одиниці фахової мови, свідчить про симбіоз новітніх і традиційних векторів пошуку в термінознавстві. Міжаспектуальні, міжпарадигмальні та міждисциплінарні напрями досліджень термінів стануть темами наших подальших наукових розвідок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Cabré Castellví M.T. Theories of terminology: their description, prescription and explanation. *Terminology*. 2003. № 9 (2). S. 163–199.
2. Cabré Castellví M.T. Theories of terminology: their description, prescription and explanation. *Terminology*. 2003. № 9 (2). S. 163–199.
3. Faber P. The Cognitive Shift in Terminology and Specialized Translation. *MonTI: Monografias de Traducción e Interpretación*. № 1. 2009. S. 107–134.
4. Felber H. Terminology Manual. UNESCO ; Infoterm, 2002. 426 p.
5. Hoffman L. Vom Fachwort zum Fachtext: Beitr. Zur Angewandten Linguistik, Tübingen : Narr, 1988. 265 s.
6. Tur O.M., Shabunina V.V. Lexical and semantic organization of Ukrainian terminology of land management and land cadastre. Traditional and innovative approaches to scientific research: theory, methodology, 505.
7. Wuster E. Introduction to the General Theory of Terminology and Terminological Lexicography. Springer. Wien. 1979.
8. Авраменко В. І. Розвиток української навчальної термінологічної лексики у процесі розбудови національної системи освіти кінця ХІХ – поч. 1930 рр. ХХ ст. : монографія. Умань : ПП Жовтий О. О., 2014. 162 с.
9. Андрейчук Н. І. Сім аспектів вивчення історії словникарства. *Проблеми української термінології* : зб. наук. пр. Львів : Ліга-Прес, 2004. С. 32–33.
10. Деркач В. В. Філологічна термінологія М. П. Драгоманова в системі української наукової термінології кінця ХІХ – початку ХХ ст. : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Сімферополь, 1999. 16 с.
11. Іващенко В. Л. Історіографія термінознавства: метамова і структурні підрозділи. *Термінологічний вісник*. 2013. Вип 2 (1). С. 5–20.
12. Іващенко В. Л. Українське комунікативне термінознавство на слов'янському тлі (кінець ХХ – початок ХХІ століть). *Наукові праці Кам'янець-Подільського нац. ун-ту імені Івана Огієнка. Філологічні науки*. Кам'янець-Подільський, 2013. Вип. 34. С. 112–118.

13. Іващенко В. Л. Основні напрями досліджень у термінознавстві кінця XX – початку XXI ст. *Вісник ун-ту «Львівська політехніка»*. 2014. № 791. С. 22–26.
14. Панько Т., Кочан І., Мацюк Г. Українське термінознавство : підручник. Львів : Світ, 1994. 216 с.
15. Тур О. М. Поняття уніфікації термінології в документознавчій доктрині. *Термінологія документознавства та суміжних галузей знань* : зб. наук. пр. Київ, 2014. Вип. 8. С. 37–42.
16. Тур О. М. Уніфікація та стандартизація документознавчої термінології в Україні : дис. ... док. наук із соц. комунікацій: 27.00.02 / Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Київ, 2019. 477 с.
17. Тур О. Потенціал суфіксального способу творення термінів землеустрою та кадастру. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми української термінології». Львів, 2010. № 675. С. 45–49.
18. Туровська Л. В. Історичне термінознавство в Україні кінця XX – початку XXI ст. *Українська мова*. 2012. № 2. С. 67–79.
19. Українська мова : енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови ; ред. В. М. Русанівський (та ін.). Київ : Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2007. 856 с.
20. Швецова-Водка Г. М. Наукова терміносистема під загрозою бюрократичної і псевдоінноваційної термінотворчості. *Термінологія документознавства та суміжних галузей знань* : зб. наук. пр. Київ, 2011. Вип. 5. С. 90–94.
21. Шульгіна В. Інформаційно-документознавча термінологія: сучасний стан та тенденції розвитку. *Українська наукова термінологія : проблеми перекладу : матеріали III наук.-практ. конф. (Київ, 11 груд. 2009 р.)*. Київ, 2010. С. 32–35.
22. Яценко Н. Українське стилістичне термінознавство XX – початку XXI століть. *Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Сер. : Філологічна*. Київ, 2016. Вип. 13. С. 273–280.

REFERENCES

1. Cabré Castellví M.T. Theories of terminology: their description, prescription and explanation. *Terminology*. 2003. № 9 (2). S. 163–199.
2. Cabré Castellví M.T. Theories of terminology: their description, prescription and explanation. *Terminology*. 2003. № 9 (2). S. 163–199.
3. Faber P. The Cognitive Shift in Terminology and Specialized Translation. *MonTI: Monografías de Traducción e Interpretación*. N 1. 2009. S. 107–134.
4. Felber H. Terminology Manual. UNESCO ; Infoterm, 2002. 426 p.
5. Hoffman L. Vom Fachwort zum Fachtext: Beitr. Zur Angewandten Linguistik, Tübingen : Narr, 1988. 265 s.
6. Tur O.M., Shabunina V.V. Lexical and semantic organization of Ukrainian terminology of land management and land cadastre. Traditional and innovative approaches to scientific research: theory, methodology, practice: Scientific monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2022. Pp. 474-505
7. Wuster E. Introduction to the General Theory of Terminology and Terminological Lexicography. Springer. Wien. 1979.
8. Avramenko V. I. (2014). Rozvytok ukraïnskoi navchalnoi terminolohichnoi leksyky u protsesi rozbudovy natsionalnoi systemy osvity kintsia XIX – poch.1930 rr. XX st. : monohrafiia [The development of the Ukrainian educational terminological vocabulary in the process of building the national education system at the end of the 19th – the beginning of the 1930s of the 20th century. : monograph]. Uman : PP Zhovtyi O. O., 162 p. [in Ukrainian].
9. Andreichuk N. I. (2004). Sim aspektiv vyvchennia istorii slovnykarstva. [Seven aspects of the sheepish history of vocabulary]. *Problemy ukraïnskoi terminolohii* : zb. nauk. pr. – Problems of Ukrainian terminology: coll. of science works. Lviv : Liha-Pres, P. 32–33. [in Ukrainian].
10. Derkach V. V. (1999). Filolohichna terminolohiia M. P. Drahomanova v systemi ukraïnskoi naukovoï terminolohii kintsia XIX – pochatku XX st. [Philological terminology of M.P. Drahomanov in the system of Ukrainian scientific terminology of the late 19th and early 20th centuries]: avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : spec. 10.02.01. Simferopol. 16. [in Ukrainian].
11. Ivashchenko V. L. (2013). Istoriohrafiia terminoznavstva: metamova i strukturni pidrozdily [Historiography of terminology: metalanguage and structural subdivisions]. *Terminolohichni visnyk – Terminological bulletin*. 2. 5–20. [in Ukrainian].
12. Ivashchenko V. L. (2013). Ukraïnske komunikatyvne terminoznavstvo na slovianskomu tli (kinets XX – pochatok XXI stolit). [Ukrainian communicative terminology on the Slavic background (late 20th – early 21st centuries)]. *Naukovi pratsi Kamianets-Podilskoho nats. un-tu imeni Ivana Ohienka. Filolohichni nauky. –Scientific works of Kamianets-Podilskyi National University Ivan Ohienko University. Philological sciences. Kamianets-Podilskyi*, 34. 112–118. [in Ukrainian].
13. Ivashchenko V. L.(2014). Osnovni napriamy doslidzhen u terminoznavstvi kintsia XX – pochatku XXI stolit. [The main directions of research in terminology of the late 20th – early 21st centuries]. *Visnyk Nats. un-tu «Lvivska politekhnik» – Bulletin of the National Lviv Polytechnic University*, 791. 22–26. [in Ukrainian].
14. Panko T., Kochan I., Masiuk H. (1994). Ukraïnske terminoznavstvo [Ukrainian terminology] : pidruchnyk. Lviv : Svit, 216 p. [in Ukrainian].
15. Tur O. M. (2014). Poniattia unifikatsii terminolohii v dokumentoznavchii doktryni. [The concept of unification of terminology in the doctrinal doctrine]. *Terminolohiia dokumentoznavstva ta sumizhnykh haluzei znan* : zb. nauk. pr. Terminology of document studies and related fields of knowledge: coll. of science works. Kyiv, 8. 37–42. [in Ukrainian].
16. Tur O. M. (2019). Unifikatsiia ta standartyzatsiia dokumentoznavchoi terminolohii v Ukraini [Unification and standardization of documentary terminology in Ukraine] : dys. ... dok. nauk iz sots. komunikatsii: 27.00.02. Kyiv, 477. [in Ukrainian].

17. Tur O. (2010). Potensial sufiksalnogo sposobu tvorennia terminiv zemleustroi ta kadastru. [The potential of the suffix method of creating land management and cadastre terms]. *Visnyk Nats. un-tu «Lvivska politehnika»*. Seriya «Problemy ukrainskoi terminolohii» – Bulletin of the National Lviv Polytechnic University. Series "Problems of Ukrainian Terminology". Lviv, 675. 45–49. [in Ukrainian].
18. Turovska L. V. (2012). Istorychne terminoznavstvo v Ukraini kintsia XX – pochatku XXI st. [Historical terminology in Ukraine at the end of the 20th – beginning of the 21st century]. *Ukrainska mova – Ukrainian language*. 2. 67–79. [in Ukrainian].
19. *Ukrainska mova : entsyklopediia* [The Ukrainian language: an encyclopedia] / NAN Ukrainy, In-t movoznav. im. O. O. Potebni, In-t ukr. movy ; red. V. M. Rusanivskiyi (ta in.). Kyiv : Vyd-vo «Ukrainska entsyklopediia» im. M. P. Bazhana, 2007. 856. [in Ukrainian].
20. Shvetsova-Vodka H. M. (2011). Naukova terminosystema pid zahrozoiu biurokratychnoi i psevdoinnovatsiinoi terminotvorochosti [Scientific terminology under threat of bureaucratic and pseudo-innovative terminology]. *Terminolohiia dokumentoznavstva ta sumizhnykh haluzei znan : zb. nauk. pr. – Terminology of document studies and related fields of knowledge: coll. of science works*. Kyiv, 5. 90–94. [in Ukrainian].
21. Shulhina V. (2010). Informatsiino-dokumentoznavcha terminolohiia: suchasnyi stan ta tendentsii rozvytku. [Information and documentation terminology: current state and development trends]. *Ukrainska naukova terminolohiia : problemy perekladu : materialy III nauk.-prakt. konf. (Kyiv, 11 hrud. 2009 r.) – Ukrainian scientific terminology: problems of translation: materials of III science-practice. conf. (Kyiv, December 11, 2009)*. Kyiv, 32–35. [in Ukrainian].
22. Iatsenko N. (2016). *Ukrainske stylistychnе terminoznavstvo XX – pochatku XXI stolit. [Ukrainian stylistic terminology of the 20th – early 21st centuries.]*. Ivan Ohienko i suchasna nauka ta osvita. Ser.: Filolohichna – Ivan Ohienko and modern science and education. Ser. : Philological. Kyiv. 13. 273–280. [in Ukrainian].